

Sergiu CHIRCĂ

Sergiu Ion CHIRCĂ (10 octombrie 1934, Chișinău – 28 august 2019) a fost om de știință, apreciat specialist în domeniul teoriei economice, managementului și publicisticii politico-economice, doctor habilitat (1980), profesor universitar (1982), Laureat al Premiului de Stat în domeniul științei (1985), Om Emerit în Știință (1992), membru de onoare al Academiei Române (1997). Este inclus în cartea „Protagoniști ai vieții economice” (2002, București).

A urmat studiile superioare la Facultatea de Economie, în cadrul Universității de Stat din Moldova (USM) (1953-1958), pe care le-a absolvit cu mențiune. A fost recomandat la doctoratură, iar peste cinci ani, el a susținut cu succes teza de doctor în științe, activând în cadrul Institutului de Economie al Academiei de Științe a Moldovei (AȘM).

În 1970, cu susținerea academicianului Sergiu Rădăuțanu, creează *Catedra Economia Muncii* (unica în acele timpuri în Moldova), în cadrul Universității Tehnice din Chișinău, pe care a condus-o timp de un sfert de veac. A participat la fondarea Academiei de Studii Economice din Moldova (ASEM), unde a îndeplinit, până în 2000, și funcția de prorector responsabil pentru cercetarea științifică. Totodată, a organizat, în cadrul ASEM, două masterate: unul cu predare în limba engleză și cu susținere din partea Uniunii Europene, altul cu predare în limba română.

Sergiu Chircă a fost considerat o persoană „antisovietică cu tendințe naționaliste”. În perioada sovietică a demascat politica secretă a Moscovei de a permuta populația băștinașă în Kazahstan și Federația Rusă și a aduce în locul acesteia etnici slavi, cu scopul de a schimba componența demografică și a distruge elementul românesc al Basarabiei.

Sergiu Chircă a contribuit la argumentarea și formarea unei direcții științifice noi în știința economică – „Economia regională” (monografiile publicate în 1973 și 1979). Astfel, în 1985, el a devenit laureat al Premiului de Stat al RSS Moldovenești în domeniul științei economice pentru „contribuții deosebite la dezvoltarea științei despre economia regională”.

În noiembrie 1991, în lucrările sale, a argumentat orientarea strategică a tânărului stat - spre Uniunea Europeană prin România și cu România împreună. În ianuarie 1992, când guvernul rus a declanșat „terapia de șoc”, care în realitate s-a transformat într-un șoc distrugător fără terapie, a înaintat și a argumentat propunerea ca R. Moldova să părăsească zona rublei sovietice și să adere la zona leului românesc. În 2010, a făcut parte din „Comisia Cojocar”, care a studiat și a evaluat genocidul fizic și spiritual declanșat în RSSM de către regimul totalitar comunist.

Concomitent cu activitatea pedagogică și științifică, se manifestă și în publicistică. În acest domeniu autorul examinează trecutul, prezentul și viitorul patriei sale mici – Basarabia, căreia i-a consacrat trei cărți: „*Basarabia. Lupta continuă*”, Editura Arc, 2000; „*Basarabie! Libertatea și progresul vin de peste Prut*” și „*Basarabia dezmembrată și rățăcită între Est și Vest*”, ultimele două publicate de aceeași editură în 2011. A publicat peste 230 de lucrări științifice, inclusiv 13 cărți, consacrate diverselor probleme teoretice și practice ale economiei și a pregătit 26 de doctori și doctori habilitați în economie.

În perioada 1990-1994, a fost deputat în primul parlament al Republicii Moldova și a participat la toate evenimentele politice și istorice care au stat la baza constituirii statului Republica Moldova, inclusiv la semnarea Declarației de Independență a Republicii Moldova.

În semn de recunoștință pentru merite deosebite, Academia Română, la adunarea sa generală din 28 Martie 1997, l-a ales pe Sergiu Chircă ca Membru de Onoare. Astfel, el a devenit primul economist din Republica Moldova care a intrat în această prestigioasă familie a oamenilor de știință români. Personalitate de vază din domeniul științei și învățământului economic, Sergiu Chircă a fost decorat cu Ordinul Republicii, Ordinul Gloria Muncii, Ordinul de Onoare, Medalia „Meritul Civic”, Diploma Guvernului Republicii Moldova, Medalia Academiei de Științe „Dimitrie Cantemir”.

Surse:

1. [Sergiu Ion Chircă \[online\]. Wikipedia, enciclopedia liberă](#)
2. În memoriam. Sergiu Chirca, Reputat economist din R. Moldova. Autor: Andrei PRODAN. Disponibil: https://moldova-suverana.md/article/in-memorial-sergiu-chirca-reputat-economist-din-r-moldova_28221